

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
EKONOMIKOS POLITIKOS GRUPĖ
PAŽYMA

2024-10-02 Nr. NV-2588

Vilnius

DĖL ATASKAITOS „LIETUVOS SAVIVALDYBIŲ IR VALSTYBĖS VALDOMŲ ĮMONIŲ
TAIKOMOS GEROSIOS VALDYSENOS PRAKTIKOS IR JŲ PALYGINIMAS“

Rengėjas	Svarstyta	Siūloma
VšĮ Valdymo koordinavimo centras	<i>Pasirenkama</i> ☒ TAP ☐ LRV pasitarimas ☐ LRV posėdis ☐ Nesvarstyta 2024-09-24	<i>Pasirenkama</i> ☐ TAP ☒ LRV pasitarimas ☐ LRV posėdis (A dalis) ☐ LRV posėdis (B dalis) ☐ Gražinti tobulinti

SPRENDŽIAMA PROBLEMA

Klausimo kontekstas: LRV 2024-07-17 pasitarime svarstant VVĮ veiklos 2023/2024 metais ataskaitą, buvo pavesta VšĮ VKC atlikti gerosios valdysenos palyginimą tarp savivaldybių valdomų įmonių ir iki 2024 m. rugsėjo 15 d. pateikti Vyriausybei atlikto palyginimo išvadas ir pasiūlymus.

Ataskaitoje identifikuotos problemos: yra SVĮ be kolegialių organų, neatnaujinti lūkesčių raštai, savivaldybės keliamų tikslų valdomose įmonėse stoka, nekokybiški strateginiai veiklos planai, galimai „savų asmenų“ paskyrimai į kolegialius organus, vadovų premijavimas nesiejamas su SVĮ veiklos rezultatais, dalis SVĮ vykdo akivaizdžiai nebūtiną savivaldybei veiklą, identiškas veiklas vykdančios SVĮ toje pačioje savivaldybėje, nesilaikoma teisinių nuostatų dėl vadovų kadencijų.

Paminėtina: viso yra 221 SVĮ, iš kurių 17 turi SĮ statusą, likusios turi AB/UAB statusą. Didžiųjų įmonių kategorijai priskiriama 14 SVĮ.

PROBLEMOS SPRENDIMO PRIEMONĖS

VšĮ VKC rekomenduoja: 1) Įpareigoti savivaldybes parengti valdomų SVĮ reformos bei optimizacijos planus, tų planų vertinimui ir vėlesnei stebėsenai sudaryti komisijas, kuriose dalyvautų su savivaldybe bei SVĮ nesiejami asmenys; 2) Suvienodinti SVĮ ir VVĮ reikalavimus gerajai valdysenai per teisės aktus, įgalinant VKC ne tik konsultuoti SVĮ, tačiau ir aktyviai dalyvauti valdysenos pažangoje; 3) SVĮ nuosavybės ir skaidrumo gairėse vietoje egzistuojančių rekomendacijų tvirtai įpareigoti SVĮ ir savivaldybes vadovautis VVĮ Nuosavybės gairėmis dėl strategijų rengimo ir atnaujinimo, lūkesčių raštų rengimo, veiklos matavimo rodiklių nustatymo, finansinės SVĮ grąžos savivaldybėms skyrimo mechanizmo sukūrimo; 4) Į kolegialių organų narių (bent didžiųjų SVĮ) atrankas pritraukti su savivaldybe nesiejamų asmenų.

Po klausimo aptarimo 2024 m. rugsėjo 24 d. tarpinstituciniame pasitarime teikiamas LRV pasitarimo protokolinio sprendimo projektas, kuriame siūloma: Ekonomikos ir inovacijų ministerijai ir VšĮ Valdymo koordinavimo centrui kartu su Lietuvos savivaldybių asociacija ir Vyriausybės atstovų įstaiga aptarti Ataskaitoje pateiktas išvadas ir rekomendacijas, ir, prireikus Vyriausybės sprendimo, pateikti jai atitinkamus pasiūlymus (reikiamų teisės aktų projektus) dėl savivaldybių valdomų įmonių valdysenos tobulinimo ir gerųjų valdysenos praktikų diegimo. Taip pat Ekonomikos ir inovacijų ministerijai įvertinti tikslumą teisės aktais priskirti VšĮ Valdymo koordinavimo centrui savivaldybių valdomų įmonių, pradedant nuo tų, kurios laikomos didelėmis įmonėmis pagal Lietuvos Respublikos įmonių ir įmonių grupių atskaitomybės įstatymą, strategijų peržiūros, gerojo valdymo indekso ataskaitos rengimo, rašto dėl šioms įmonėms savivaldybės keliamų tikslų

ir lūkesčių, savivaldybių valdomų įmonių vykdomų specialiųjų įpareigojimų vertinimo, funkcijas. Nustačius poreikį vykdyti minėtas funkcijas, įvertinti VšĮ Valdymo koordinavimo centro žmogiškųjų išteklių poreikį bei reikalingą finansavimą šioms funkcijoms vykdyti.

PAŽYMA PARENGĖ

Saulius Gaigalas

Ekonomikos politikos grupė